

**Doel-
bokschaar**

**ORGAAN VAN DE
HISTORISCHE KRING HAAKSBERGEN**

Het ontstaan van een familietak “ter Haar”

Voorwoord

Het zoeken naar mijn voorouders wordt bemoeilijkt door het gegeven dat zij de naam aannamen dan wel door anderen toegewezen kregen van de erve, een Haer -of verbastering daarvan- waar zij woonden en werkten. Ook zijn er zijn legio voorbeelden van “ter, de, van de of op de Haer’s” die voordat ze op een erve met de naam “Haer” woonden en/of werkten een andere naam hadden.

Erven met de naam “Haer” -of afgeleide daarvan- waren er vele, met name in Overijssel. Bekend is dat mijn tak afkomstig is van erve “de Haer” te Azelo (Deldenerbroek), maar zoals gezegd er zijn er dus meerdere bekend en zijn er dus ook meerdere familietakken “ter Haar” die zeker geen familie van elkaar zijn. Het zoeken naar mijn voorouders werd en wordt verder nog steeds regelmatig bemoeilijkt doordat bijvoorbeeld leden van de familietak ‘ter Haar’ uit Breedenbroek, Dinxperlo of uit Haaksbergen verhuisden naar het gebied waar mijn voorouders reeds van oudsher woonachtig waren en op het land werkten.....

Welnu, zoekend naar mijn voorouders of familieleden kwam ik onderstaand onderzoek gedaan door leden van de Historische Kring Haaksbergen tegen, dit onderzoek beschrijft de vroegere bewoners van erve “die Haere” of “Harink” te Brammelo (een buurtschap van Haaksbergen). De oorspronkelijke bewoners werden dus al snel vernoemd naar deze boerderij. De oudst bekende inwoner was Arend ter Haer, geboren voor 1500.....De laatste bewoner was Jan ter Haar *1784; hij had naast een aantal dochters twee gehuwde zoons, Jan en Albertus.

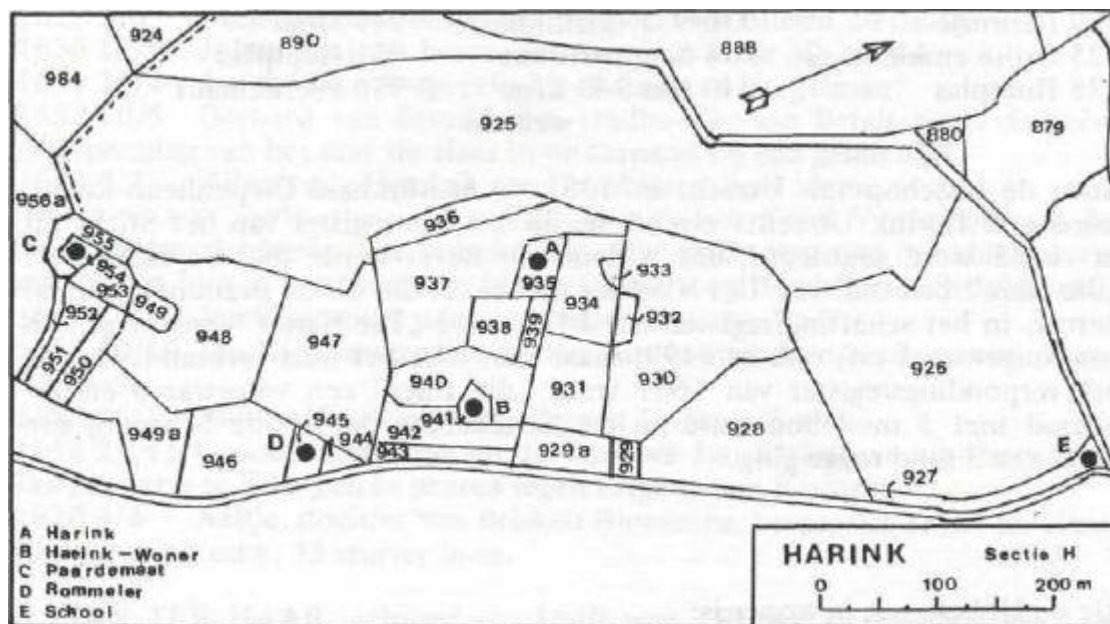
Van hen zijn geen nakomelingen bekend waardoor deze tak uitstierf.....

Misschien ten overvloede maar deze beschreven familietak heeft geen enkele binding met mijn, uit Azelo, afkomstige voorouders. Het artikel geeft alleen enig inzicht in het ontstaan van de familietak “ter Haar” uit Brammelo.

Berry ter Haar
Augustus 2013

DE HARINK-ERVEN IN BRAMMELO

In 1188 had Hendrik van Dalen en Diepenheim een tiend van 3 mud rogge uit het erve „In Harne" in de parochie Haaksbergen. Hiermee werd het erve de Haar of Harink in Brammelo bedoeld, dat omstreeks 1825 door de landmeter werd getekend als op bijgaand kaartje.

Er waren toen vier boerderijen:

1. De Haar of Harink bewoond door Jan ter Haar, nu door B.F.J. Lubbers, Eibergsestraat 250.
2. Harink wöner of huisje bewoond door Johannes ter Höfte, nu afgebroken.
3. Paardemaat bewoond door Johannes Hartgerink, nu door W.H. Roerink, Eibergsestraat 252.
4. Rommeier of Barten, bewoond door de weduwe Johannes Kleinsman, nu afgebroken.

De eerste drie boerderijen lagen in Brammelo, de vierde in de marke Langelo.

Eigenaren van de terreinen waren:

Jan ter Haar:

Weduwe J.K. Kleinsman-Bult:

H 879-880-925-926-930 t/m 941 (Hofhorig deel Harink)
 H 928-929-929a-942-943-947- 951 t/m 955-956a (Paardemaat)
 H 944 t/m 946-949a-950 (Rommeier) 1380

R.K. Gem. Haaksbergen:

H 888

Marke Brammelo:

H 890-924-927

Arend ter Bekke:

H 948-949

Rijksdomeinen:

H 984

Volgende veldnamen zijn nog bekend:

879: Heurtje

930/931: Harinkbos

947: Mors

925: Grote en kleine es

934: Schuurstukke

951: Hoespias

928: Hoespias

940 t/m 943: Lege

956: Peerdemaot weiland

Toen de bisschop van Utrecht in 1331 de heerlijkheid Diepenheim kocht, werd ook Harink Utrechts eigendom. In het leenregister van het Sticht uit ca. 1382 werd genoteerd, dat Willem van Bevervoorde met de tiend over „die Hare" beleend was.

Het is echter niet zeker dat dit de Brammelose Haar betrof. In het schattingsregister van 1475 werd „Ter Haren" aangeslagen als een vol gewaard erf, ook in 1499, maar toen was het huis verbrand.

Ook in het verpondingsregister van 1601 werd „die Haer" een vol gewaard erf genoemd met 5 mud bouwland en de aantekening dat uit de boerderij een tiend van 3 mud rogge ging.

DE BEWONERS VAN „DIE HAER"

A. AREND TER HAAR

De marke Langelo gaf hem op maandag na St. Ambrosius 1514 toestemming om in Haerinc Huurne aan te graven en plaggen te maaien in Langelo, waar Arend niet gewaard was. Dit werd in de gerichtspocollen van 26 juni 1654 opnieuw vastgelegd.

B. CLAAS TER HAAR

Vermeld in de rentmeestersrekening van 1576 als pachter van het toen bisschoppelijk erve.

C. AREND TER HAAR

Vermeld in het tiendregister van 1626 als pachter van de toen provinciale boerderij. De tiend was nog steeds 3 mud rogge.

Kinderen:

1. JAN TER HAAR, zie D
2. Barta ter Haar, gehuwd ca. 1635 met Jan Kleinsman en hertrouwd 1667 7/7 met Jan Weenink. Zie ROMMELER.
3. Claas ter Haar, gehuwd ca. 1640 met Trijntje NN en hertrouwd 1668 8/11 met Goosen Bloemena weduwnaar van Geesken Kerkemeyer.
4. Berend ter Haar, gehuwd met NN

Kinderen:

- a. Geertjen ter Haar, gehuwd 1671 26/3 met Gert te Lintelo Lambartszoon.
- b. Trijntjen ter Haar, gehuwd 1672 21/4 met Jan ten Kaamschers Arendszoen.

Gerichtspocollen van Haaksbergen:

1628 9/6 Claas ter Haar bespreekt Berndt Twenhuisen 20 daalder.

1636 12/9 Johan Havinck bespreekt Arent ter Haar 30 daalder.

1651 25/4 Jan ter Haar bespreekt Maat Anna en Vregelman.

1652 10/5 Gerhard van Bronkhorst, stadhouders van Bergh, geeft de halve pandpenning van het erve de Haar in onderpand bij een geldlening.

1653 6/2 Ritmeester Hendrik van Bronkhorst doet idem. (Het erve was reeds, toen het eigendom was van Karel V, verpand aan de Haaksbergse richtersfamilie Nijkerkercke. De verpanding was inmiddels overgegaan aan hun erfgenamen, de broers Gerhard en Hendrik van Bronkhorst).

1657 6/6 Jan Kleinsman namens zwager Haas ter Haar.

1657 10/10 Jan Kleinsman alias Barten Jan caverend voor zijn vrouw Barta ter Haar.

1658 26/10 Jan ter Haar bespreekt Berndt Drieszen Smidt.

1658 29/11 Goosen Bloemena en de weduwe Jan Kleinsman zijn borg voor Jan Herberts te Eibergen in proces tegen erfgenamen Kleinsman.

1670 4/4 Aaltje, dochter van Briskens Bloemena, bespreekt Trijne ter Haar, Bloemena's vrouw, 33 stuiver loon.

D. JAN TER HAAR, gehuwd ca. 1640 met TRIJNE HOBSENSCHOT en hertrouwd 9/6 met HARMKEN EELKINK, dochter van Jurriën.

Kinderen uit het eerste huwelijk:

1. HARMEN TER HAAR, zie E.
2. Jan ter Haar. Op 2 december 1690 was er een noodgericht op de Haar. Jan was ziek. Zijn kist was voor zijn petekind Berend Hermanszoon.

Erfgenaam was zijn „eenvoudige" zuster Fenne, die de kost niet kon verdienen en na haar dood zijn broer Harmen.

3. Fenne ter Haar, vermeld in 1690.
4. Arendje ter Haar, gehuwd 1671 25/6 met Harmen Middelhuis Harmenszoon. Beiden overleden voor 1691.

Kind uit het tweede huwelijk:

5. Trijntje ter Haar, gehuwd 1691 18/10 met Harmen Hannink Janszoon.

“Op 26 juni 1654 vertoonde Jan ter Haar, bouwman van Harink in Brammelo, twee oude koopcontracten uit 1514 en 1552, om daarmee zijn rechten op Haarink Huurne te bewijzen”

Gerichtsprotocollen van Haaksbergen:

1665 17/4 Jan ter Haar heeft een knecht.

1681 21/11 De drost legt beslag op f 140,— pacht van het provinciegoed van Jan ter Haar.

1689 31/7 Jan ter Haar, oud, testeert. Erfgenaam is zijn tweede vrouw Harmen Eelkink. Er zijn voor- en nakinderen.

1691 20/9 Jan ter Haar x Harmken Eelkink zijn f 46,— schuldig aan de kinderen van wijlen Harmen ten Middelhuis en wijlen Arendje ter Haar. Onderpand zijn bij magescheiding van 16 februari 1667 toegewezen medeken (Paardemaat?)

Zoutgeldregister van Brammelo:

1693 Jan ter Haar 1703 Weduwe ter Haar

E. HARMEN TER HAAR, gehuwd 1676 14/10 met STIJNTJE TE LINTELO Jans dochter:

Kinderen:

1. Trijne ter Haar, gehuwd 1703 9/6 met Gerrit Comman Claaszoon, die 1718 31/8 hertrouwde met Jenneke Brummelhuis.
2. JAN TER HAAR, zie F
3. Jenneke ter Haar, gehuwd 1714 11/11 met Jurriën Rouhof Janszoon, landbouwer op de Horsterie in Brammelo, die 1724 11/2 hertrouwde met Trijne Vaarhorst, dochter van Gerrit.
4. Arendje ter Haar, gehuwd 1718 30/1 met Roelof Eijsink Hendrikszoon, landbouwer op Klein Hobbeschot in Eppenzolder, die 1733 1/11 hertrouwde met Geesken Laarveld, dochter van Claas.
5. Geesken ter Haar, gehuwd 1718 22/5 met Jan Groothuis, zoon van Claas, landbouwer op Groothuis II in Brammelo.
6. Berend te Haar, gehuwd 1726 20/3 met Hendrikje Bouwmeester, weduwe van Gaaken Laak mors Freriks zoon op Laakmors in de Hones. Na het zeer vroege overlijden van Berend hertrouwde Hendrikj reeds in juni 1727 met Hendrik Averdijk Janszoon.

Gerichtsprotocollen van Haaksbergen:

1732 10/5 Roelof Eijsink op Klein Hobbeschot is weduwnaar van Aarne ter Haar.
Bloedmombaren van de kinderen zijn Jan ter Haar en Jan Groothuis.

F. JAN TER HAAR, gehuwd 1705 30/8 met ARMGARD OLMINKHOF Jans dochter, die 1722 12/7 hertrouwde met JAN TE LINTELO Arendszoon.

Kind uit het eerste huwelijk:

1. GERRIT TER HAAR, zie G

Kinderen uit het tweede huwelijk:

2. Janna ter Haar, gehuwd 1748 3/3 met Albert te Lintelo en hertrouwd 1750 11/10 met Jan Olminkhof Gerritszoon uit Olden Eibergen.

3. Arnoldus ter Haar, gehuwd 1750 15/3 met Jenneke Buitendorp Gerritsdochter onder Diepenveen.

4. Jenneke ter Haar, gehuwd 1750 30/8 met Jan Harperink Gerritszoon onder Neede.

Register op de 1000e penning:

1738 Jan ter Haar f 500,

1750 5/7 Gerrit ter Haar f 600,-

G. GERRIT TER HAAR, gehuwd 1738 9/11 met HERMKEN TE LINTELO Jacobsdochter.

Kinderen:

1. JAN TER HAAR, zie H

2. Joanna ter Haar, gedoopt 1741 30/1, gehuwd 1776 25/2 met Willem Warners Bartholdszoon, die reeds 1777 24/8 hertrouwde met Hermina Teutelink.

3. Hermanus ter Haar, gedoopt 1742 30/12, ongehuwd overleden 1823 25/3

4. Japik of Jacob ter Haar, gedoopt 1744 6/1, ongehuwd overleden 1825 15/4

5. Joannes ter Haar, gedoopt 1747 6/1, overleden 1817 26/5, gehuwd 1776 25/2 met Maria ter Bekke uit Langelo. Landbouwer op Groothuis II in Brammelo.

6. Anna ter Haar, gedoopt 1749 12/3

7. Albertus ter Haar, gedoopt 1751 28/6, overleden 1826 11/7, gehuwd 1798 6/6 met Hendrika Havink, die voordien 1785 31/7 getrouwd was met Jacob te Lintelo, weduwnaar van Hendrina Olthuis in Holthuizen.

8. Jenneke ter Haar, gedoopt 1754 31/5, overleden 1828 8/9, gehuwd 1790 21/11 met Arnoldus Assink Janszoon, landbouwer op Assink in Langelo.

Volkstelling 1748: Gerrit ter Haar en vrouw, 5 kinderen onder 10 jaar, vader, knecht en 2 meiden.

H. JAN TER HAAR, gedoopt 1739 26/3, overleden 1819 25/9, gehuwd 1781 4/11 met JANNA HAVINK dochter van Derk en Janna te Baak, gedoopt 1759 13/2, overleden 1825 15/7.

Kinderen:

1. Hermannus ter Haar, gedoopt 1782 15/9, overleden 1832 3/5, gehuwd 1807 27/1 met Anna Catharina te Langelo. Landbouwer op de Hof te Langelo in Langelo.

2. JAN TER HAAR, zie J.

3. Joanna ter Haar, gedoopt 1786 17/10, overleden 1807 29/8.

4. Joanna Geertruida ter Haar, gedoopt 1789 1/7.

5. Anna ter Haar, gedoopt 1792 25/11.

6. Gerharda ter Haar, gedoopt 1796 2/6.

7. Diena ter Haar, gedoopt 1799 11 /5, overleden 1808 12/7.

J. JAN TER HAAR, gedoopt 1784 9/3, overleden 1840 4/3, gehuwd 1820 5/5 met EUPHEMIA MARIA GEUSEND AM uit Rijssen, geboren 1793, overleden 1874 6/4, die 1841 13/5 hertrouwde met ENGBERT NIENHUIS, geboren 1812 12/1.

Kinderen:

1. Jan ter Haar, wieldraaier, geboren 1821 10/6, gehuwd 1851 18/7 met Johanna Maria Willems.
2. Jan Derk ter Haar, geboren 1822 9/11.
3. Anna ter Haar, geboren 1824 17/2, overleden 1828 11/5.
4. Joanna ter Haar, geboren 1826 4/11, overleden 1830 7/4.
5. Albertus ter Haar, kleermaker, geboren 1828 8/8, overleden 1865 11/5, gehuwd 1855 12/10 met Johanna Berendina Vogt, die 1866 3/5 hertrouwde met Albertus Boenders, onderwijzer te Rietmolen.
6. Anna ter Haar, geboren 1831 4/11, overleden 1833 26/1.
7. Hermannus ter Haar, geboren 1833 4/11, ongehuwd overleden 1858 9/5.
8. Johanna Geertruida ter Haar, geboren 1836 17/7, overleden 1865 8/10, gehuwd 1860 21/11 met de smid Johannes Ooink in het dorp.

Archief notarissen Jordaan:

1829 29/8 Jan ter Haar, landbouwer in Brummelo, koopt van Rijksdomeinen het erve de Haar of Harink met het wonershuis, schoppe, zaadberg etc. voor een afkoopsom van f 3149,—.

1839 4/6 Jan Carel Stockers koopt van Rijksdomeinen het erve Harink in Brummelo voor f 6000,—.

Blijkbaar was Jan ter Haar niet in staat geweest de kooppenningen op te brengen, waardoor de boerderij in vreemde handen kwam.

In het bevolkingsregister 1840/50 werd Stockers als eigenaar vermeld. Zijn pachter was Engbert Nienhuis, de tweede man van E. M. Geusendam.

Van haar beide gehuwde zoons Jan en Albertus zijn geen kinderen bekend, waardoor deze tak ter Haar uitstierf.